

ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ

ЗВІТ

**ПРО РЕЗУЛЬТАТИ УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНИМИ
ПРАВАМИ ДЕРЖАВИ В ГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРИСТВАХ
ЗА 2007 РІК**

м. Київ 2008

З М І С Т

1. Структура корпоративних прав держави.
2. Аналіз фінансово-економічної діяльності господарських товариств, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, управління корпоративними правами держави здійснює Фонд і які не знаходяться в стадії санації і ліквідації.
3. Залучення інвестицій господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків.
4. Заходи Фонду щодо підвищення ефективності управління корпоративними правами держави.

1. Структура корпоративних прав держави

На 1 січня 2008 року в Реєстрі корпоративних прав держави обліковується **933** господарських товариства, у статутному капіталі яких є державна частка.

Держава в особі Уряду України, Фонду державного майна України (далі – Фонду), міністерств і інших центральних та місцевих органів виконавчої влади здійснювали управління корпоративними правами держави у **813** відкритих та закритих акціонерних товариствах, **90** товариствах з обмеженою відповідальністю та **30** національних акціонерних і державних холдингових компаніях (НАК і ДХК), створених спеціальними рішеннями Президента України та Уряду України.

З них:

- ✓ **347** господарських товариств (**37%** загальної кількості) мають у статутному капіталі державну частку понад **50%**, яка надає державі право контролю за їх діяльністю (далі - **контрольні**), з них **174** господарських товариств (**19%**) мають державну частку **100%**;
- ✓ **285** господарських товариств (**31%**) мають державну частку в статутному капіталі розміром від **25** до **50%** (блокуючий пакет);
- ✓ **301** господарське товариство (**32%**) мають державну частку в статутному капіталі менше **25%** (рис. 1).

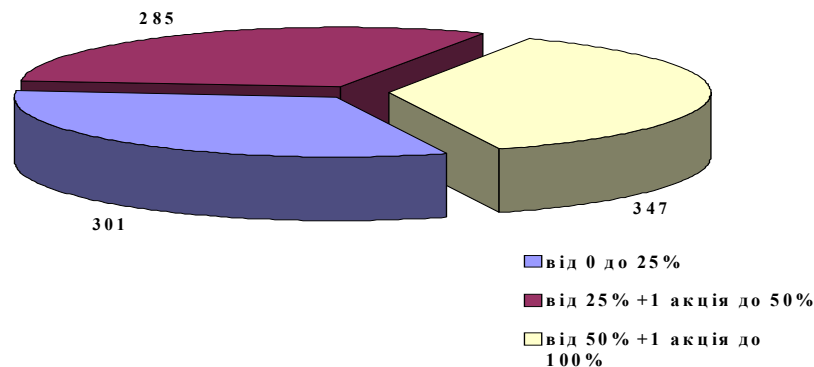

Рис. 1. Розподіл корпоративних прав держави за розміром державної частки в статутному капіталі станом на 1 січня 2008 року.

Крім того, з них:

- ✓ **103** акціонерних товариства засновано міністерствами в процесі корпоратизації державних підприємств, які не надають до Фонду ніякої статистичної звітності, а функції з управління цими товариствами здійснюють виключно засновники – міністерства;
- ✓ **44** господарських товариств (**4,7%** загальної кількості) мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави, з них **29** контрольних.

Фонд здійснює управління **813** об'єктами з корпоративними правами держави (**87%** загальної кількості), з них контрольними є **227** об'єктів.

Органи виконавчої влади та інші органи управління управляють корпоративними правами **120** (**13%**) господарськими товариствами, з них:

103 акціонерних товариств засновано міністерствами в процесі корпоратизації державних підприємств;

17 НАК і ДХК передано їм відповідно до постанов Кабінету Міністрів України.

Розподіл **813** об'єктів, управління якими здійснює Фонд, в регіональному розрізі виглядає таким чином:

1. м. Київ	- 116 (14%) об'єкти;
2. Київська область	- 78 (9,6%) ;
3. Луганська область	- 79 (9,7%) ;
4. Донецька область	- 64 (7,9%) ;
5. Дніпропетровська область	- 40 (4,9%) ;
6. АР Крим	- 38 (4,7%) ;
7. Львівська область	- 39 (4,8%) ;
8. Запорізька область	- 34 (4,2%) ;
9. Кіровоградська область	- 31 (3,8%) ;
10. Харківська область	- 30; (3,7%) ;
11. Тернопільська область	- 27; (3,3%) ;
12. Хмельницька область	- 26; (3,2%) ;
13. Херсонська область	- 24; (2,9%) ;
14. Сумська область	- 25; (3,8%) ;
15. Полтавська область	- 22(3,0%) ;
16. Рівненська область	- 19; (2,3%) ;
17. Чернівецька область	- 19; (2,3%) ;
18. Закарпатська область	- 18; (2,2%) ;
19. Одеська область	- 16; (1,9%) ;
20. Черкаська область	- 12; (3,8%) ;
21. Чернігівська область	- 13;(1,6%) ;
22. Івано-Франківська області	- 13; (1,6%) ;
23. Вінницька область	- 11; (3,8%) ;
24. Житомирська область	- 9; (1,4%) ;
25. Волинська область	- 5; (0,6%) ;
26. Миколаївська обл.	- 3; (0,3%) ;
27. м. Севастополь	- 2. (0,2%) ;

За галузевим розподілом, структура корпоративних прав держави в господарських товариствах, управління якими здійснює Фонд, така:

1. Промисловість	- 282 (34,6%) ;
2. Сільське господарство	- 100 (12,3%) ;
3. Транспорт і зв'язок	- 84 (10,3%) ;
4. Торгівля і громадське харчування	- 64 (7,9%) ;
5. Будівництво	- 46 (5,7%) ;
6. Наука і наукове обслуговування	- 44 (5,4%) ;
7. Житлово–комунальне господарство	- 13 (1,6%) ;

8. Рибне господарство	- 12 (1,5%);
9. Управління	- 13 (1,6%);
10. Матеріально-технічне постачання і збут	- 1(0,1%);
11. Операції з нерухомим майном	- 7(0,9);
12. Інші види діяльності сфери матеріального виробництва	- 2(0,2);
13. Культура і мистецтво	- 1(0,1);
14. Фінанси, кредит, страхування	- 7(0,9);
10. Інші	- 137 (16,8%).

В структурі корпоративних прав держави значний сегмент продовжують займати підприємства, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, кредиторська заборгованість яких створилася в основному до передачі Фонду корпоративних прав.

На 1 січня 2008 року **248** господарських товариств, або **27%** загальної кількості, знаходяться на тій чи іншій стадії банкрутства (з них мають у статутному капіталі державну частку понад **50%**, яка надає державі право контролю за їх діяльністю (далі - **контрольні**)) – **82** товариства (**24%** загальної кількості контрольних). Із загальної кількості підприємств-банкрутів: **55** (**15** контрольних) – в стадії розпорядження майном; **76** (**49** контрольних) – в стадії санації; **117** (**18** контрольних) – в процесі ліквідації.

Частка власності держави в статутному капіталі усіх господарських товариств за номінальною вартістю пакетів акцій станом на 01.01.2008 року становить **34,34** млрд. грн., з них НАК і ДХК мають **20,70** млрд.грн. (**60,3%**) загальної вартості, інші господарські товариства – **11,13** млрд.грн. (**32,4%**). Номінальна вартість державної частки акціонерних товариств заснованих міністерствами в процесі корпоратизації державних підприємств складає **2,51** млрд.грн. (**7,3%**) (таблиця 1).

Таблиця 1

Динаміка вартості корпоративних прав відповідно до Реєстру корпоративних прав держави

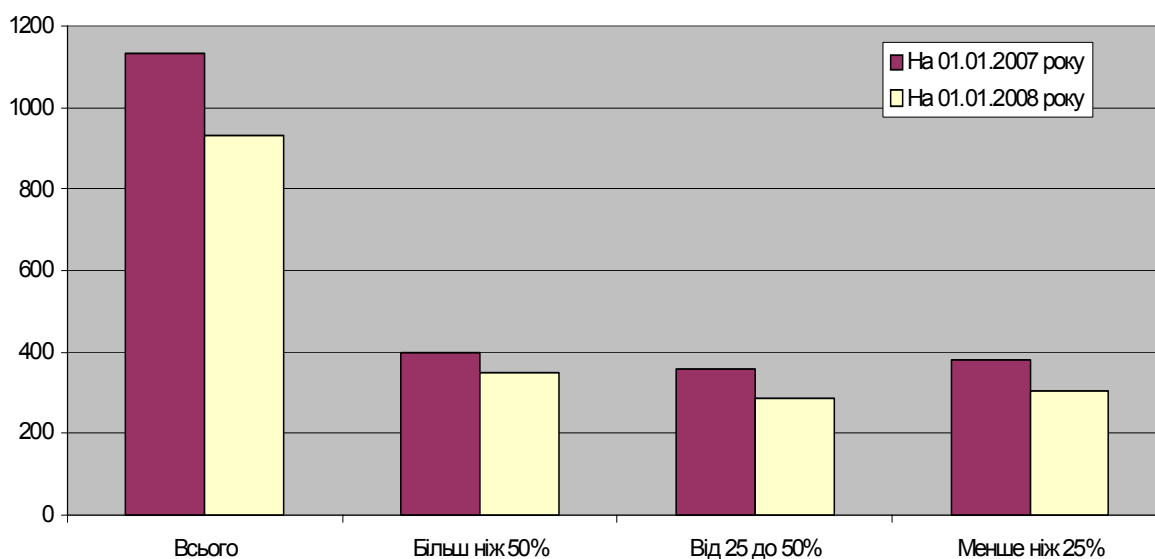
Господарські товариства	Вартість державної частки, млрд.грн.		Зміни, млрд.грн.
	станом на 01.01.2007	станом на 01.01.2008	
НАК і ДХК	20,75	20,70	-0,05
Господарські товариства з державною часткою власності	11,59	11,13	-0,46
З них, господарські товариства з державною часткою у статутному фонді більше 50 відсотків	9,22	9,16	-0,06
Акціонерні товариства, засновані міністерствами в процесі корпоратизації державних підприємств	2,23	2,51	0,28

Здійснюючи управління корпоративними правами **813** об'єктів Фонд державного майна України, його регіональні відділення мають в своєму

підпорядкуванні господарські товариства, сумарний статутний капітал яких становить **11,68** млрд. грн. В той же час, безпосередньо Уряд і міністерства управляють корпоративними правами лише **120** об'єктів, сумарний статутний капітал яких складає **22,66** млрд. грн., або майже **66%** всього статутного капіталу, яким володіє держава.

Це свідчить, що Фонду передані в управління в основному корпоративні права дрібних та середніх мало привабливих, збиткових підприємств.

Слід зазначити, що корпоративний портфель держави за останні роки має стійку тенденцію до зменшення. Це поступово впливає на поліпшення структури корпоративних прав, оскільки їх скорочення в основному відбувається за рахунок пакетів акцій розміром від **25** до **50%** статутного капіталу та частки дрібних пакетів розміром до **25%** (рис.2.).

Станом на	Кількість господарських товариств	з них:		
		від 0% до 25%	від 25% + 1 акція до 50%	від 50% + 1 акція до 100%
01.01.2007	1135	380	355	400
01.01.2008	933	301	285	347

Рис.2. Моніторинг корпоративних прав держави у статутному капіталі господарських товариств

Зменшення корпоративного портфелю держави раніше здебільшого відбувалося за рахунок прибутково працюючих підприємств. Проте, останнім часом державні органи приватизації змінюють акценти у своїй роботі із функцій продажу на функції з управління державним майном та корпоративними правами держави, не послаблюючи уваги до продажу об'єктів приватизації. У цих напрямках Фонд реалізує функції із створення моделей та умов подальшого використання державного майна і ведення його належного обліку.

2. Аналіз фінансово-економічної діяльності господарських товариств* у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, управління корпоративними правами держави здійснює Фонд і які не знаходяться в стадії санації і ліквідації.

Підсумки роботи господарських товариств у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, управління корпоративними правами держави здійснює Фонд і які не знаходяться в стадії санації і ліквідації, за 2007 рік свідчать про покращання темпів росту прибутковості підприємств, на діяльність яких держава має вирішальний вплив, збільшення залишкової вартості основних фондів, власного капіталу та оборотних активів господарських товариств (рис.3).

Узагальнені фінансово-економічні показники цих підприємств за 2007 рік наведені у таблиці 2.

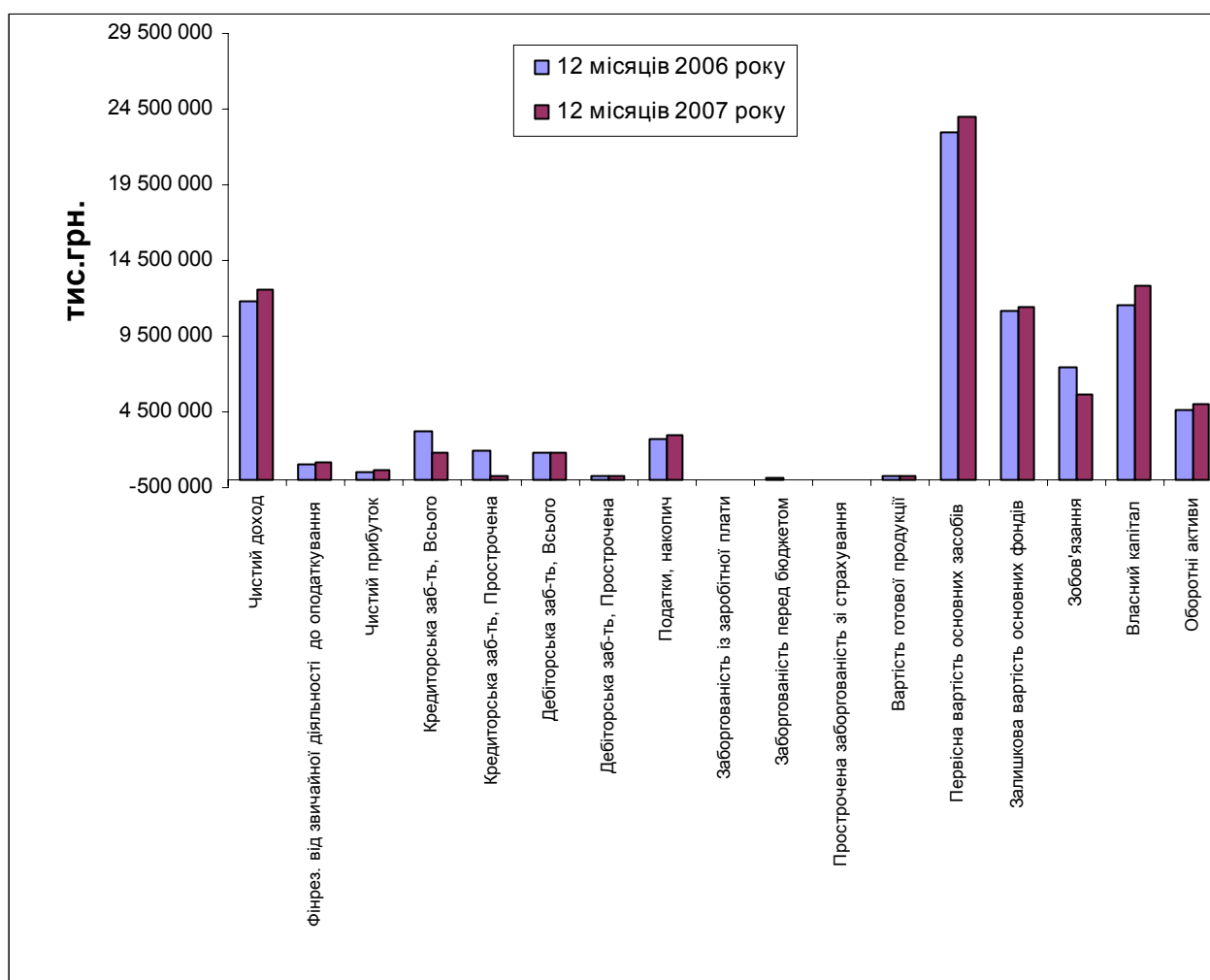

Рис.3. Основні фінансово-економічні показники діяльності господарських товариств у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, управління корпоративними правами держави здійснює Фонд і які не знаходяться в стадії санації і ліквідації станом на 01.01.2008 року

* Згідно з чинним законодавством НАК і ДХК надають фінансову звітність до Фонду у термін до 15 квітня, тому аналіз їх економічного стану буде надано пізніше, після її обробки і узагальнення.

Таблиця 2

Фінансово-економічні показники діяльності господарських товариств у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, управління корпоративними правами держави здійснює Фонд і які не знаходяться в стадії санації і ліквідації

Показники	12 місяців 2006 року	12 місяців 2007 року
Чистий дохід	11 754 117,10	12 530 454,10
Фінансовий результат від звич. діяльності до оподаткування	996 421,80	1 127 071,30
Чистий прибуток (сальдо)	587 526,90	617 672,10
Кредиторська заб-ть, Всього	3 236 534,10	1 746 048,70
Кредиторська заб-ть, Прострочена	1 875 802,20	243 750,70
Дебіторська заб-ть, Всього	1 829 134,90	1 798 544,70
Дебіторська заб-ть, Прострочена	325 507,00	286 983,30
Податки, збори (обов'язкові платежі) до бюджету	2 745 702,60	2 979 745,60
Заборгованість перед бюджетом	104 307,20	37 292,70
Прострочена заборгованість зі страхування	46 704,70	11 950,60
Вартість готової продукції	265 866,00	285 180,50
Первісна вартість основних засобів	22 953 375,40	23 982 843,90
Залишкова вартість основних фондів	11 125 599,30	11 417 372,80
Зобов'язання	7 426 456,80	5 639 312,00
Власний капітал (чисті активи)	11 584 290,90	12 875 344,20
Оборотні активи	4 577 932,90	4 985 181,10

Загальний обсяг чистого доходу господарських товариств у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, управління корпоративними правами держави здійснює Фонд і які не знаходяться в стадії санації і ліквідації на 1 січня 2008 року склав **12 530,5** млн. грн., **що на 7% більше** ніж у відповідному періоді минулого року. В цілому ж в корпоративному секторі цей показник у поточному році становить **12 723,0** млн. грн.

59 підприємств (**57%** загальної кількості, що звітували) забезпечили збільшення обсягу чистого доходу у порівнянні з відповідним періодом минулого року.

За галузевим розподілом найбільші обсяги чистого доходу мали підприємства зв'язку (**6 808,9** млн. грн.) та хімічної і нафтохімічної промисловості (**2 228,9** млн. грн.), а серед регіонів - підприємства м. Києва (**8 314,6** млн. грн.) та Одеської області (**2 229,7** млн. грн.).

Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування господарських товариств на 1 січня 2008 року склав більш ніж **1 127,0** млн. грн., що на **13%** більше, ніж у відповідному періоді минулого року. Загалом в корпоративному секторі фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування за цей період становить **1 008,7** млн. грн. (проти **790,5** млн. грн. за відповідний період минулого року).

59 підприємств (**57%** загальної кількості, що звітували) забезпечили покращання фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування у порівнянні з відповідним періодом минулого року.

За галузевим розподілом найкращий фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування мали підприємства зв'язку (**575,8** млн. грн.) та хімічної і нафтохімічної промисловості (**420,9** млн. грн.), а серед регіонів - підприємства м. Києва (**654,6** млн. грн.) та Одеської області (**426,5** млн. грн.).

Аналіз результатів діяльності господарських товариств у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, за 2007 рік показав, що сальдо фінансових результатів від діяльності після оподаткування (перевищення чистого прибутку над збитками) склалось позитивним і становило 617,7 млн. грн., що на 5% більше, ніж за відповідний період минулого року.

69 підприємств (**67%** загальної кількості, що звітували) збільшили чистий прибуток або зменшили збиток у порівнянні з відповідним періодом минулого року.

Хоча за 2007 рік отримали збиток **55** підприємств, сума збитків складає – **74,6** млн. грн., що в **2,3** рази менше, ніж у відповідному періоді минулого року. Найбільшу суму збитків отримали ВАТ «Кіровський завод по виготовленню виробів з металевих порошків» –**9,8** млн. грн., ВАТ «Південний електромашинобудівний завод» –**7,4** млн. грн.

11 підприємств за результатами 2007 року отримали чистий прибуток більше 1 млн. грн. Серед них ВАТ «Укртелеком» (**267,1** млн. грн.), ВАТ «Одеський припортовий завод» (**308,8** млн. грн.) та інші.

Найкращих результатів досягли підприємства зв'язку, які отримали **267,1** млн. грн. чистого прибутку та хімічної і нафтохімічної промисловості – **303,0** млн. грн. чистого прибутку.

За регіональним розподілом найбільше сальдо обсягів чистого прибутку отримали підприємства м. Києва (**311,6** млн. грн.) та Одеської області (**308,7** млн. грн.).

Рентабельність основної діяльності (відношення чистого прибутку у відсотках до чистого доходу від реалізації продукції) має тенденцію до зменшення і становить **4,93** відсотка (проти **5,00** відсотка у відповідному періоді минулого року).

За результатами роботи господарських товариств в статутному капіталі яких державна частка перевищує 50%, за 2007 рік співвідношення обсягів кредиторської заборгованості (**1 746,0** млн. грн.) з обсягами дебіторської заборгованості (**1 798,5** млн. грн.) складає **0,97**.

Загальні обсяги простроченої дебіторської та простроченої кредиторської заборгованості підприємств з корпоративними правами склали відповідно **286,9** млн. грн. та **243,8** млн. грн. Порівняно з відповідним періодом минулого року спостерігається зменшення простроченої дебіторської заборгованості на **12%** та простроченої кредиторської заборгованості майже у **8** разів.

28 господарських товариств скоротили обсяги простроченої кредиторської заборгованості, **9** підприємств покращили дисципліну платежів до бюджету.

Станом на 01.01.2008 року **22** підприємства, в статутному капіталі яких державна частка перевищує 50%, мали прострочену заборгованість із заробітної плати, яка становила **9,36** млн. грн. Слід зазначити, що по відношенню до відповідного періоду минулого року заборгованість із заробітної плати зменшилась на **8,74** млн. грн., або майже у **2** рази.

Заборгованість із заробітної плати у відсотках до загальної суми простроченої кредиторської заборгованості складає **3,84** відсотка.

Заборгованість підприємств перед бюджетом (**37,3** млн. грн.), у порівнянні з відповідним періодом минулого року, зменшилась на **67,0** млн. грн., або в **2,8** рази.

Прострочена заборгованість із страхування у порівнянні з відповідним періодом минулого року, зменшилась майже в **4** рази і складає **11,9** млн. грн.

Законом України "Про Державний бюджет України на 2007 рік" (додаток №1) встановлено завдання по надходженню частини прибутку (доходу) господарських організацій, що вилучається до бюджету та дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, які є у державній власності, до доходної частини Державного бюджету в сумі **1 306,200** млн. грн.

Відповідно до помісячного плану податків, зборів та платежів до загального фонду Державного бюджету України, розробленого Міністерством фінансів України, планове завдання на 2007 рік по надходженню дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, які є у державній власності, встановлено у розмірі **250** млн. грн.

За даними Державного казначейства України, загальна сума перерахованих дивідендів від суб'єктів підприємницької діяльності, утворених за участю держави станом на 1 січня 2008 року становила **263,871** млн. грн.

Виконання річного плану по надходженню дивідендів за 2007 рік становить **105,55%**.

За даними ДПА України у 2007 році до Державного бюджету України та місцевих бюджетів господарськими товариствами, в статутному капіталі яких державна частка перевищує 50%, було сплачено податків, зборів (обов'язкових платежів) у сумі **977,2** млн. грн., що на **31,0** млн. грн. (або **3,1%**) менше ніж у 2006 році.

Слід зазначити, що зменшення платежів обумовлено тим, що у 2007 році підприємствам, які є найбільшими експортерами, було відшкодовано ПДВ з бюджету більше, ніж сплачено ними податків в цілому. Таким чином сума платежів до державного бюджету по цих підприємствах мала від'ємне значення, що відповідно вплинуло на зменшення загальної суми платежів в цілому. Так, наприклад, якщо сума платежів до бюджетів усіх рівнів ВАТ «Одеський припортовий завод» у 2006 році склала **111,8** млн. грн., то у 2007 році ця сума мала від'ємне значення і склала – **116,8** млн. грн. Проте сума платежів до місцевого бюджету в порівнянні з аналогічним періодом минулого року збільшилася на **45,7** млн. грн. (або **39,4%**) і склала **161,7** млн. грн.

Найбільша сума платежів, перерахованих до бюджетів усіх рівнів, за даний період сплачена ВАТ «Укртелеком», а саме **879,9** млн. грн., що на **174,5** млн. грн. (або на **24,7%**) більше ніж у 2006 році.

Зросли у порівнянні з відповідним періодом минулого року на **4%** первісна вартість основних фондів (**23 983,8** млн. грн.), на **3%** залишкова вартість основних фондів (**11 417,4** млн. грн.), на **11%** власний капітал, або чисті активи (активи підприємства за винятком його зобов'язань) – **12 875,3** млн. грн. та на **9%** оборотні активи господарських товариств, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків.

3. Залучення інвестицій господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків *

Аналіз господарської діяльності підприємств, у статутному капіталі яких державна частка перевищує 50 відсотків свідчить, що протягом 2007 року за рахунок усіх джерел фінансування залучено інвестицій на суму **2 063,2** млн. грн., а саме: в основний капітал (капітальні інвестиції) – **1 971,5** млн. грн.; в фінансові інвестиції – **91,7** млн. грн. (у 2006 році було всього залучено інвестицій на суму **2 024,2** млн. грн.).

Освоєння капітальних інвестицій за джерелами їх вкладення, виглядає наступним чином (рис.4):

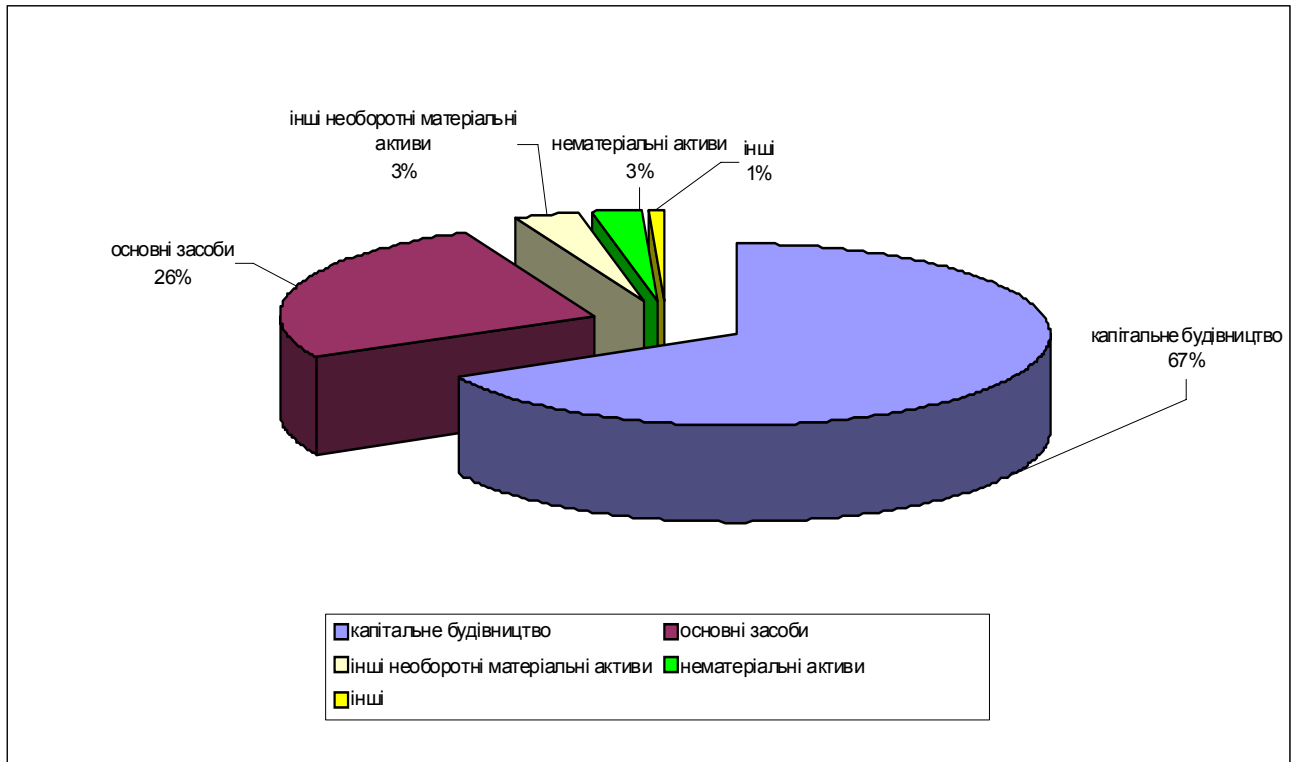

Рис.4. Освоєння капітальних інвестицій за джерелами їх вкладення господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50% станом на 01.01.2008 року

- капітальне будівництво – **1 326,5** млн. грн.;
- в основні засоби - **514,8** млн. грн.;
- в інші необоротні матеріальні активи – **62,8** млн. грн.;
- в нематеріальні активи – **53,6** млн. грн.;
- інші інвестиції – **13,8** млн. грн.

* Згідно з чинним законодавством НАК і ДХК надають фінансову звітність до Фонду у термін до 15 квітня, тому аналіз їх економічного стану буде надано пізніше, після її обробки і узагальнення.

З наведеної діаграми видно, що **67%** інвестицій залучалось в капітальне будівництво, в основні засоби - **26%**, в нематеріальні активи - **3%**, в інші необоротні матеріальні активи **3%**, в інші – **1%**.

Освоєння капітальних інвестицій в динаміці наведено в табл.3.

Таблиця 3

Освоєння капітальних інвестицій господарськими товариствами, в статутному капіталі яких державна частка перевищує 50 відсотків в 2006- 2007 роках, млн. грн.

№ п/п	Вид інвестицій	2006 рік	2007 рік	+/-	%
1	Капітальне будівництво	1433,4	1326,5	-106,9	- 7,46
2	Основні засоби	351,1	514,8	163,7	46,61
3	Нематеріальні активи	63,8	53,6	-10,2	-15,93
4	Інші необоротні матеріальні активи	63,9	62,8	-1,1	-1,75
5	Інші	23,3	13,8	-9,5	-40,61
Всього		1 935,5	1 971,5	36,0	1,86

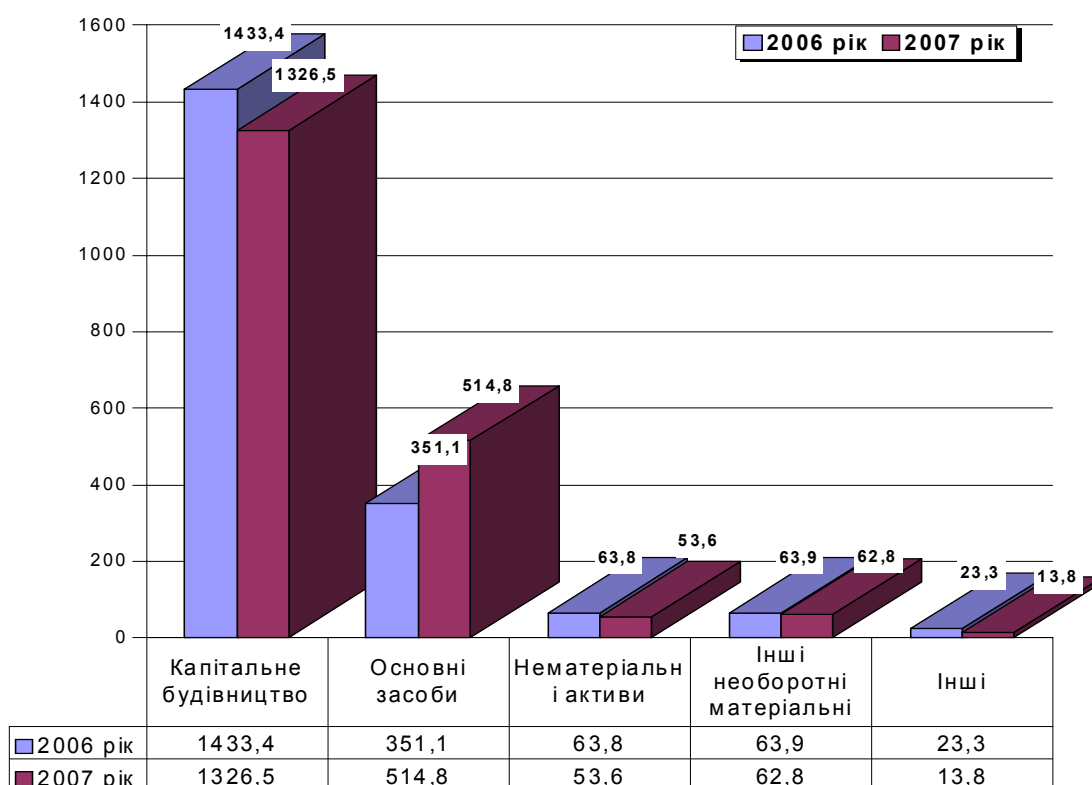

Рис.5. Освоєння капітальних інвестицій господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50% в 2006 – 2007 роках

В цілому капітальні інвестиції в 2007 році в порівнянні з 2006 роком збільшилися майже на **2%**.

Що стосується фінансових інвестицій (за методом участі в капіталі інших підприємств), то вони збільшилися в 2007 році на **2,97** млн. грн., або на **3,4%**.

Фінансові інвестиції в 2007 році залучались в (рис.6):

- асоційовані підприємства - **63,13** млн. грн.;
- дочірні підприємства – **0,20** млн. грн.;
- частки, паї у статутному капіталі інших підприємств – **0,068** млн. грн.
- акції, облігації – **1,56** млн. грн.;
- інші – **26,75** млн. грн.

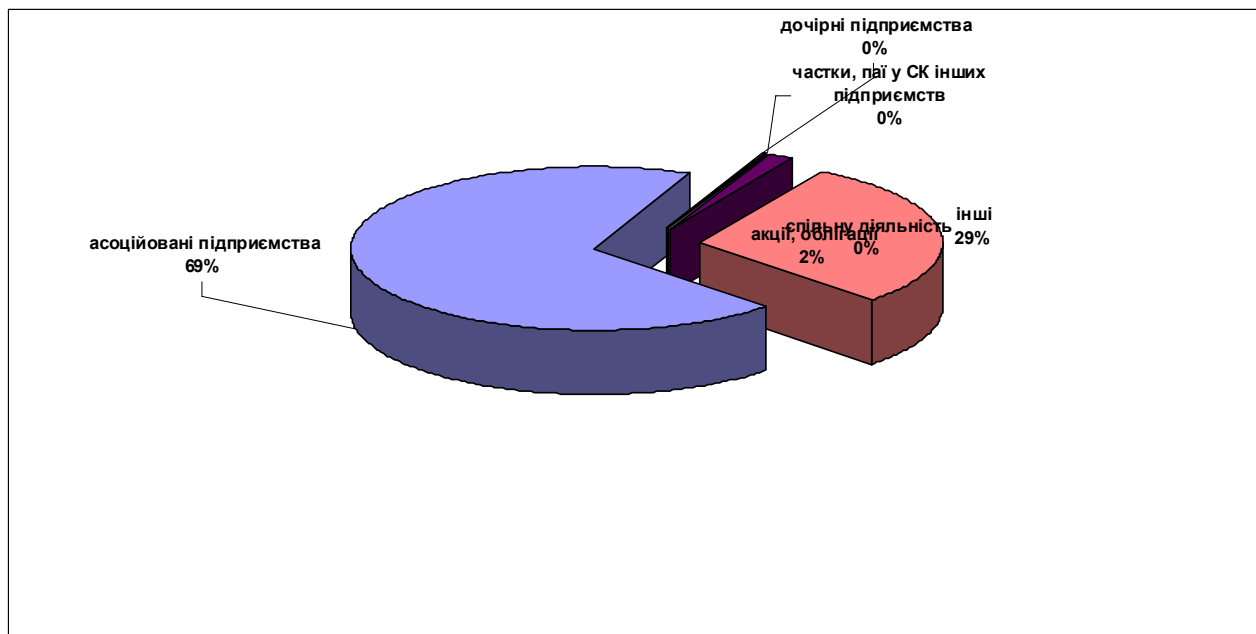

Рис.6. Освоєння фінансових інвестицій господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50% станом на 01.01.2008 року

За регіональним розподілом в 2007 році найбільше інвестицій залучалось підприємствами м. Києва – **1 892,3** млн. грн. (або **71,48%** проти **86,07%** в 2006 році) та Харківської області – **48,2** млн. грн. (або **29,11%** проти **4,17%** в 2006 році).

За галузевим розподілом в 2007 році найбільше капітальних інвестицій було освоєно підприємствами зв'язку **1 784,7** млн. грн. (**90,5%**), хімічної і нафтохімічної промисловості - **89,6** млн. грн. (**4,1%**) та машинобудування і металообробка – **25,0** млн. грн. (**1,2%**).

4. Заходи Фонду щодо підвищення ефективності управління корпоративними правами держави

4.1. Заходи щодо удосконалення положень законодавства

Одним із ключових питань у ФДМУ залишається питання удосконалення та узгодження положень законодавства.

Проведена робота щодо виконання доручень Кабінету Міністрів України стосовно реалізації Закону України «Про управління об'єктами державної власності», а саме: з метою належного виконання п.4 Прикінцевих положень вищезазначеного Закону затверджено Заходи щодо приведення нормативно-правових актів, які потребують змін, у відповідність до чинного законодавства, забезпечується їх своєчасне виконання.

Закон України «Про управління об'єктами державної власності», який було прийнято у вересні 2006 року, встановив правові засади управління різними об'єктами державної власності та визначив повноваження державних органів в сфері управління такими об'єктами. З точки зору практичного застосування вимог Закону було виявлено ряд суттєвих прогалин та неузгодженостей, що обумовило необхідність удосконалення норм та положень Закону.

З метою удосконалення та узгодження положень законодавства щодо управління об'єктами державної власності Міністерством економіки України спільно з іншими центральними органами виконавчої влади було підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління об'єктами державної власності».

Фонд безпосередньо приймав активну участь у підготовці змін та доповнень до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління об'єктами державної власності».

Підготовлено відповідні пропозиції та зауваження до законопроекту, який внесено на розгляд Верховної ради України V скликання (реєстраційний номер 3734 від 26.06.2007). У зв'язку з припиненням повноважень Верховної Ради України зазначений проект відкликано.

З метою удосконалення законодавства з питань управління об'єктами державної власності вищезазначений законопроект було доопрацьовано і пропозиції та зауваження листом від 15.01.2008 №10-18-376 направлено на адресу Міністерства економіки України.

Фонд державного майна України був співвиконавцем постанови Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 року № 702 «Про затвердження Порядку формування та реалізації дивідендної політики держави», якою було визначено механізм формування Фондом державного майна разом з Мінфіном і Мінекономіки дивідендної політики, її реалізації суб'єктами управління корпоративними правами, що належать державі у статутних капіталах господарських організацій.

Також Фонд державного майна України був розробником постанови Кабінету Міністрів України від 21 березня 2007 року № 536 «Деякі питання реалізації статті 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності».

Цією постановою урегульовано питання включення до складу ревізійних комісій господарських організацій, корпоративні права держави яких перевищують 50 відсотків статутного капіталу, представників Головного контрольно-ревізійного управління та Державної податкової адміністрації.

Фонд державного майна України був співвиконавцем постанови Кабінету Міністрів України від 6 червня 2007 року № 797 «Питання прийняття рішення щодо проведення додаткових емісій акцій, їх викупу державою або внесення додаткових вкладів до статутних капіталів господарських товариств».

Прийнятий постановою Порядок визначає умови та механізм прийняття рішення щодо проведення додаткових емісій акцій в акціонерних товариствах та викупу цих акцій державою, внесення додаткових вкладів до статутних капіталів товариств з обмеженою відповідальністю, у яких державі належать корпоративні права.

З метою приведення нормативних актів відповідно до вимог Закону України «Про управління об'єктами державної власності» було розроблено та прийнято:

- наказ Фонду від 02.08.07 №1277 «Щодо виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 06.06.07 №797» (стосовно прийняття рішення щодо проведення додаткових емісій акцій, їх викупу державою або внесення додаткових вкладів до статутних капіталів господарських товариств);

- наказ Фонду від 03.09.07 № 1446 «Про внесення змін та доповнень до наказу від 06.04.2000 № 711 «Про затвердження Положення про порядок роботи постійної конкурсної комісії з проведення конкурсів на заміщення вакантних посад голів правлінь ВАТ « (zareєстровано в Міністерстві юстиції 20.11.07 за № 1295/14562);

- наказ Фонду від 17.10.07 №1672 «Про затвердження Положення про умови укладення (переукладення) договору про організацію продажу майна, що перебуває у державній власності» (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 26.12.07 за №1396/14663);

- наказ Фонду від 11.12.07 №1929 «Про затвердження Типового положення про ревізійну комісію господарського товариства, в статутному капіталі якого державна частка перевищує 50 відсотків»;

- наказ Фонду від 23.11.07 № 1841 «Щодо внесення змін до наказу ФДМУ від 05.02.04 N 230» (Про затвердження Порядку прийняття Фондом державного майна України звітів про виконання річних фінансових планів господарськими товариствами, у статутному фонді яких державна частка перевищує 50 відсотків)

- наказ ФДМУ від 17.12.07 № 1967 «Про моніторинг ефективності управління корпоративними правами держави».

4.2. Заходи щодо підвищення ефективності управління корпоративними правами держави

Працівниками Фонду продовжується робота щодо підвищення ефективності управління державними корпоративними правами в акціонерних товариствах та контролю за фінансовою діяльністю цих товариств, зокрема:

- ведеться аналіз діяльності наглядових рад відкритих акціонерних товариств та моніторинг рішень прийнятих наглядовими радами;
- проводиться інвентаризація персонального складу наглядових рад ВАТ з метою залучення осіб виключно з числа фахівців, які пройшли навчання, отримали сертифікати на право здійснення функцій з управління корпоративними правами та мають досвід у цій сфері діяльності;
- проводиться оцінка виконання представниками держави функцій з управління корпоративними правами держави в господарських товариствах, у статутних фондах яких державна частка перевищує 50 відсотків, відповідно до основних критеріїв, затверджених наказом ФДМУ від 12.12.05 № 3147;
- готуються та проводяться спільні засідання Комісії з проведення фінансово-економічного аналізу господарської діяльності відкритих акціонерних товариств та Комісії з проведення атестації керівників господарських товариств з державною часткою понад 50%;
- з метою підвищення якості управлінського контролю надаються доручення відповідальним представникам держави в органах управління господарських товариств.

4.3. Навчання та атестація фахівців, залучених до роботи в органах управління господарськими товариствами, у сфері корпоративного управління

Протягом 2007 року продовжувалась робота з підвищення кваліфікації фахівців, залучених до роботи в органах управління господарськими товариствами, у сфері корпоративного управління шляхом проведення навчальних семінарів з зазначених питань.

Програми проведених семінарів розраховані як на представників держави у наглядових радах та ревізійних комісіях господарських товариств, так і на керівників та інших топ-менеджерів акціонерних товариств, та осіб, що входять до їх кадрового резерву.

У 2007 році проведено **18** семінарів, до участі у яких залучено **391** особу. З них:

У зв'язку з тим, що Указом Президента України від 24 листопада 2005 року № 1648/2005 та розпорядженням Кабінету Міністрів України № 131-р від 7 березня 2006 року передбачено протягом 2007 року запровадити в акціонерних товариствах посаду корпоративного секретаря було проведено **8 семінарів** для відповідної підготовки та підвищення кваліфікації у сфері корпоративного управління посадових осіб та інших фахівців господарських товариств, які виконують функції з організації та здійснення заходів з корпоративного управління у цих товариствах, обіймаючи при цьому посади у керівних та інших службах цих товариств, Таке навчання пройшли та отримали свідоцтво державного зразка **175** представників господарських товариств.

2 семінари проведено за програмою “Корпоративний директор та стратегія бізнесу», на яких підвищено кваліфікацію **31** керівника господарських товариств.

З метою захисту акціонерних товариств та компаній від зовнішніх та внутрішніх рейдерів та протидії рейдерським захопленням підготовлено та проведено два **семінари** на тему *«Побудова захисту від дій корпоративних рейдерів»*, у яких взяли участь **72** слухачі – представники органів управління господарських товариств.

Один семінар проведено для державних службовців (працівників органів приватизації), які призначені представниками держави у складі наглядових рад та ревізійних комісій акціонерних товариств та/або управляють державними корпоративними правами цих товариств, на якому підвищили кваліфікацію **31** фахівець.

По закінченні семінарів слухачі склали кваліфікаційні іспити, а за результатами їх складання отримали свідоцтва державного зразка про проходження навчання за даними програмами та сертифікати на право на управління корпоративними правами.

Відповідно до Положення про проведення атестації керівників органів акціонерних товариств, у тому числі державних холдингових компаній, у статутному фонді яких державна частка перевищує 50 відсотків, затвердженого наказом Фонду державного майна України, з метою підвищення професійного рівня та відповідальності посадових осіб акціонерних товариств за результати діяльності цих товариств у 2007 році проводилась атестація керівників виконавчих органів акціонерних товариств, національних акціонерних та державних холдингових компаній (у статутному капіталі яких державна частка перевищує 50 відсотків), За результатами проведеної атестації було атестовано **15** керівників господарських товариств, з якими Фондом державного майна України укладено контракти.

**Директор Департаменту
обліку корпоративних прав держави**

А. Сачівко